Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Llegenda d'en Serrallonga

Vilanova de Sau

Ubicació

Comarca:	Osona
Emplaçament	Guilleries i Collsacabara

Coordenades:

Latitud:	41.94738
Longitud:	2.38425
UTM Est (X):	448963
UTM Nord (Y):	4644117

Classificació

Número de fitxa	08303 - 185
Àmbit:	Patrimoni immaterial
Tipologia	Tradició oral
Estil / època:	Modern
Segle	XVIII
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Científic
Titularitat	Pública
Titular:	Ajuntament de Vilanova de Sau. Passeig Verdaguer, s/n. 08519. Vilanova de Sau
Autoria de la fitxa	Joan Casas Blasi
Data de registre de la fitxa:	dt., 01/06/2010 - 02:00

Descripció

La llegenda es comença a cultivar degut a la fama popular acumulada durant anys. Aquest bandoler despertava moltes simpaties entre bona part del poble, el seu caràcter de bandoler enfrontat a un poder centralista i autoritari i a la política d´ un monarca que havia enfonsat el país en la crisi i que anys més tard

portaria el principat a l´ enfrontament armat, provocant la revolta del Corpus de Sang i, com a conseqüència d´ aquesta, la guerra dels Segadors.
La seva creixen popularitat va fer que no tardessin a sortir corrandes i auques, que glossaven las seves gestes i que van fer créixer i escampar la seva llegenda.
Aquest bandoler actuava principalment entre les terres que conformen les Guilleries i part del Montseny, territori que coneixia molt bé i utilitzava per amagar-se, les dificultats per atrapar-lo feren créixer encara més la seva fama.
La seva llegenda ha estat recollida per la literatura i fins i tot per la gran pantalla, la qual ha fet arribar el seu mite fins els nostres dies.
Les seves gestes, verídiques o no han fet que encara avui, en Serrallonga representi la lluita del poble contra el poder repressor.

Història

Joan Sala i Ferrer, nasqué l´ any 1594 a Viladrau, Osona. Fill de pagesos benestants, fou el cinquè de nou germans, quatre dels quals acabarien dedicant-se, també al Bandolerisme.
Arran del seu casament, el 1618, amb Margarida Tallades, pubilla del Mas Serrallonga de Querós, de Sant Hilari Sacalm, la Selva, prengué com a cognom el nom del mas, començar a dir-se Joan de Serrallonga.
Eren temps de crisi i les necessitats econòmiques el portaran a compaginar, amb quatre dels seus germans i altres companys, les feines al camp amb petits robatoris per la zona. Fins que l´ any 1622, un veí seu, en Miquel Barfull, amb qui havia tingut alguna discussió, el denunciar. Quan foren a detenir-lo, és defensar i va poder fugir, assassinar al seu delator i, un cop fora de la llei, no l´ hi quedar més remei que dedicar-se al bandolerisme per sobreviure.
No tardà en aconseguir ser el cap de la banda de bandolers de la que també formaven part els seus germans. Alternava robatoris i segrestos amb llargues estades al seu mas, el gran coneixement del terreny el permetia escapolir-se amb facilitat de les tropes del lloctinent quan aquest l´ assetjaven.
Els primers anys d´ activitat pogué actuar amb certa impunitat, doncs l´ atenció de les autoritats es centraven principalment en la persecució de la banda dels germans Margarit, caiguts aquest l´ any 1627, agrupar les seves bandes i es convertir en el principal bandoler del país.
Durant vuit anys fou un mal son pels lloctinents Miguel de los S. de San Pedro i el Duc de Feria, però, l´ any 1630 el nou lloctinent, el Duc de Cardona, intensifica la persecució, això forçà a la seva banda a cercar refugi a l´ altre banda dels Pirineus, on foren ben rebuts pels senyors de Vivers, de Nyer i de Durban, els quals, per la condició de Nyerros que tenia la banda, es servien d´ ells a la seva conveniència.
Malgrat que pertanyia a la facció social dels Nyerros, no podem catalogar a Serrallonga de bandoler polític, però sovint eren utilitzats amb fins polítics, per executar venjances i atemptar contra enemics, a més aquesta condició els feia guanyar simpaties entre els contraris al govern de Felip IV.
Però, l´ any 1631, la gent de Serrallonga és traïda pel senyor de Durban, qui lliurar al lloctinent, a canvi de l´ aixecament de l´ empara reial sobre el lloc de Perellós, bona part de la banda, entre ells, membres d´ estacats com el Fadrí de Sau o en Jaume Malianta.

Bibliografia

CAPDEVILA, Llorenç. (2006). Serrallonga. L'últim Bandoler. Edicions Proa. Barcelona.
FUSTER, Joan (1991). El mite literari de Serrallonga. Edicions 62. Barcelona
ROVIRÓ, Xavier (2002). Serrallonga. El bandoler llegendari Català. Ed. Farell.

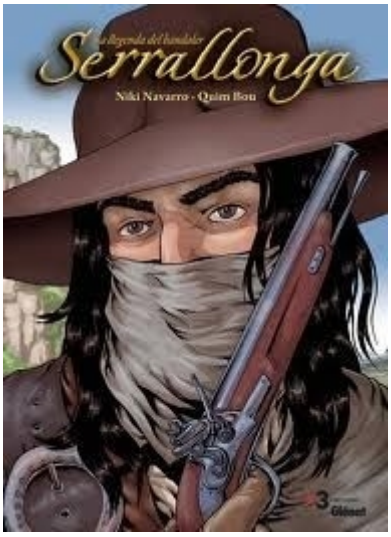
Serrallonga
Niki Navarro · Quim Bou
3